

Quickscan natuurtoets Landgoed De Poll, locatie Huis Sonnenberg

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

rapportnummer 1449

Quickscan natuurtoets Landgoed De Poll, locatie Huis Sonnenberg

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

Colofon

Hoog-Keppel	: maart 2015
Rapportnummer	: 1449
Projectnummer	: 2302
Opdrachtgever	: Stichting Landgoederen A. van Lynden
Eigenaar	: Mevr. A.J.H. Barones van Lynden
Contactpersoon	: Dhr. Ing. P.K. Witte
Opdrachtnemer	: Stichting Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel T 0314 641910 info@staringadvies.nl www.staringadvies.nl
Auteur(s)	: S.J.J. Wamelink
Controle	: drs. L.M.A. Witjes

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Stichting Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Stichting Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Stichting Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Stichting Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Stichting Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Stichting Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Het ecologisch onderzoek	10
3.1	Methode	10
3.2	Resultaten	11
4	Flora- en faunawet	17
4.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	17
4.2	Wettelijke consequenties	20
5	Conclusie	21
5.1	Flora- en faunawet	21
5.2	Ecologische Hoofdstructuur	21
5.3	Natura 2000	21
Bijlage 1 Impressie plangebied		22
Bijlage 2 Wettelijk kader		23

1 Inleiding en doel

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen en het nieuwe bestemmingsplan Landgoed de Poll in Voorst verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. De heer Witte van Rentmeesterskantoor Witte B.V. is betrokken bij de plannen en heeft namens mevrouw A.J.H. Barones van Lynden aan Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande ontwikkelingen schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming kunnen worden gebracht met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier “Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)”.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: Huis Sonnenberg
Plaats: Voorst
Gemeente: Voorst
Provincie: Gelderland

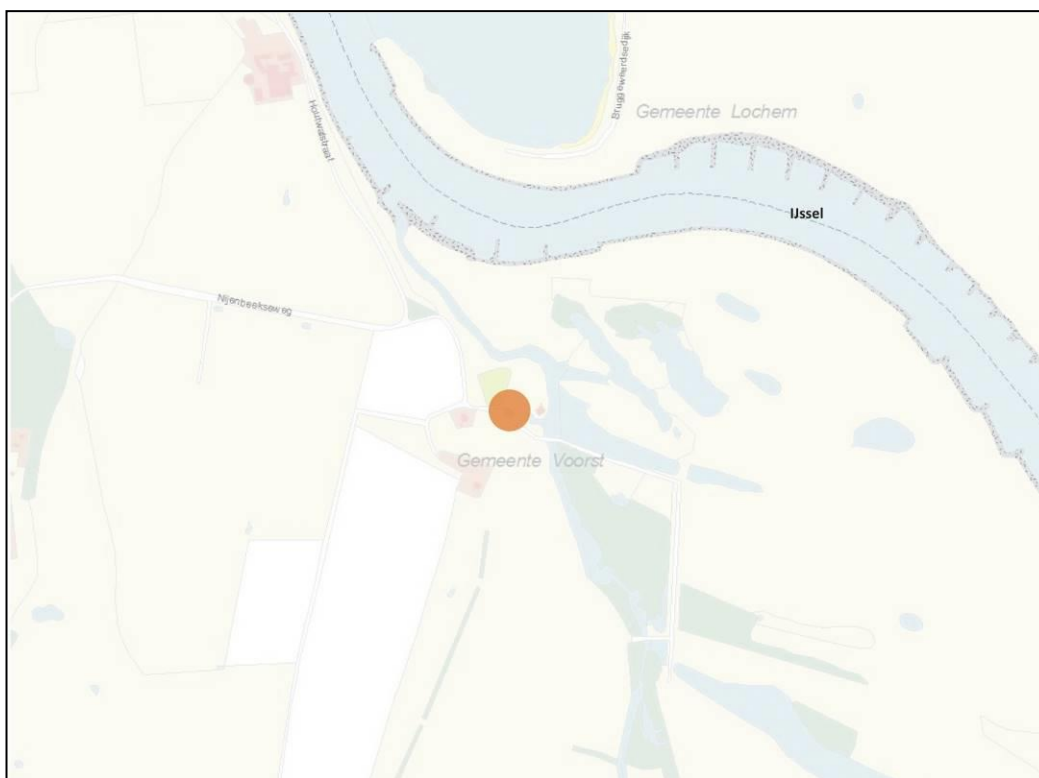
Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Voorst, in de gelijknamige gemeente (zie figuur 1). Het plangebied ligt ten noordoosten van de woonkern Voorst en grenst aan Ruïne De Nijenbeek (zie figuur 2).

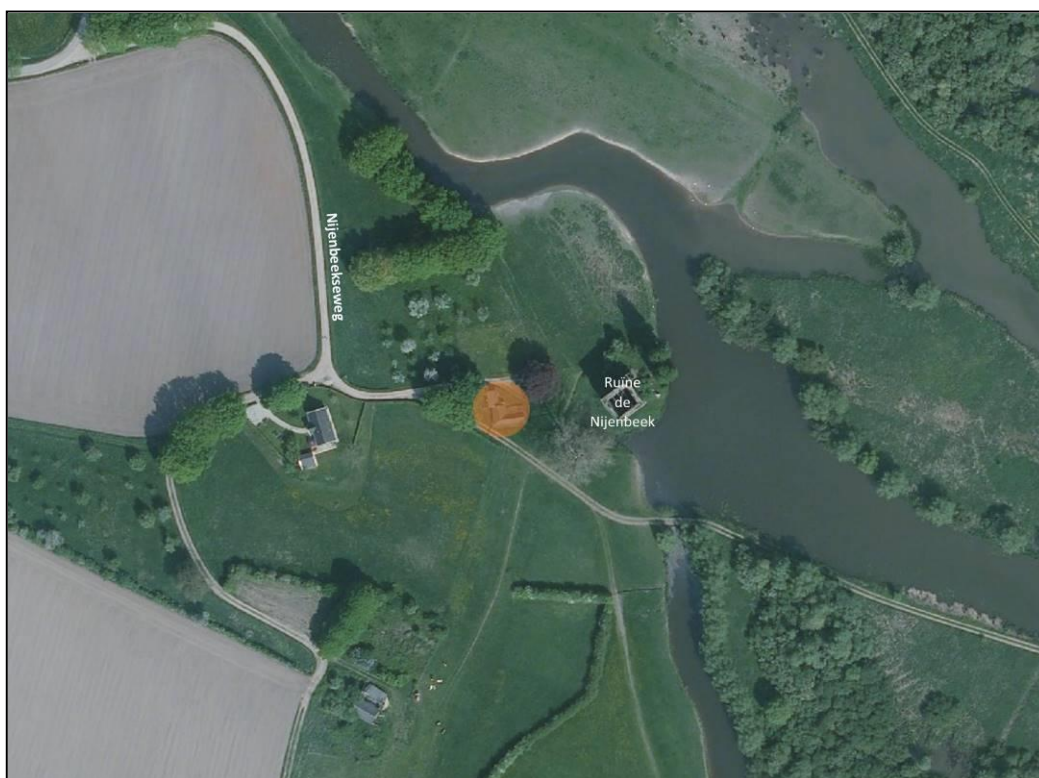
De directe omgeving van het plangebied bestaat uit agrarische percelen afgewisseld met bos, houtsingels, kolken, moerasbos, meidoornhagen, solitaire bomen en de IJssel met uiterwaarden. Het plangebied betreft een voormalig woonhuis (zie bijlage 1). In en rondom het plangebied is weinig tot geen verlichting aanwezig.

Geplande werkzaamheden

Voor Huis Sonnenberg wordt een functieverandering voorgesteld. De huidige woonbestemming verdwijnt. Het plan is om het schuurdeel geschikt te maken voor educatie doeleinden. Het voorhuis blijft in zijn huidige vorm behouden. Uitbreiding van de bestaande woning vindt niet plaats. De buitenzijde van het gebouw wordt een informatiepunt voor de naastgelegen ruïne de Nijenbeek. De binnenzijde wordt omgevormd tot voorlichtings- en educatieruimte.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (oranje).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (oranje).

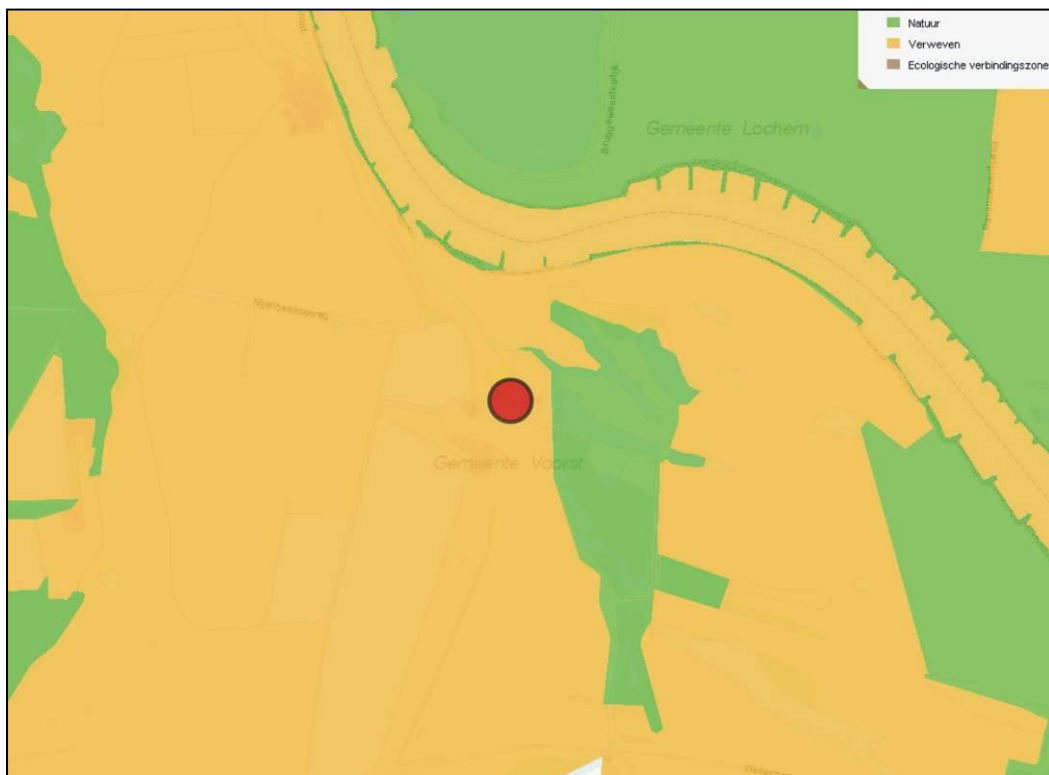
Beschermde status plangebied

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen: EHS-natuur, EHS-verweven en ecologische verbindingzones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweven is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingzones neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

Binnen de Ecologische Hoofdstructuur geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingsplanwijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast, moet het bevoegd gezag erop toezien dat hiernaar door de initiatiefnemer onderzoek wordt verricht. Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken heeft de provincie de te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied gespecificeerd. In de gehele EHS geldt de landschappelijke verwevenheid van natuur, bos en landschapselementen met cultuurgronden als wezenlijk kenmerk. Daarnaast zijn er per regio nog specifieke kenmerken aangewezen.

Het plangebied ligt binnen de EHS en is aangewezen als ‘verweven’. De ligging in de EHS is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Ligging van het plangebied (rood) in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Effectbeoordeling EHS

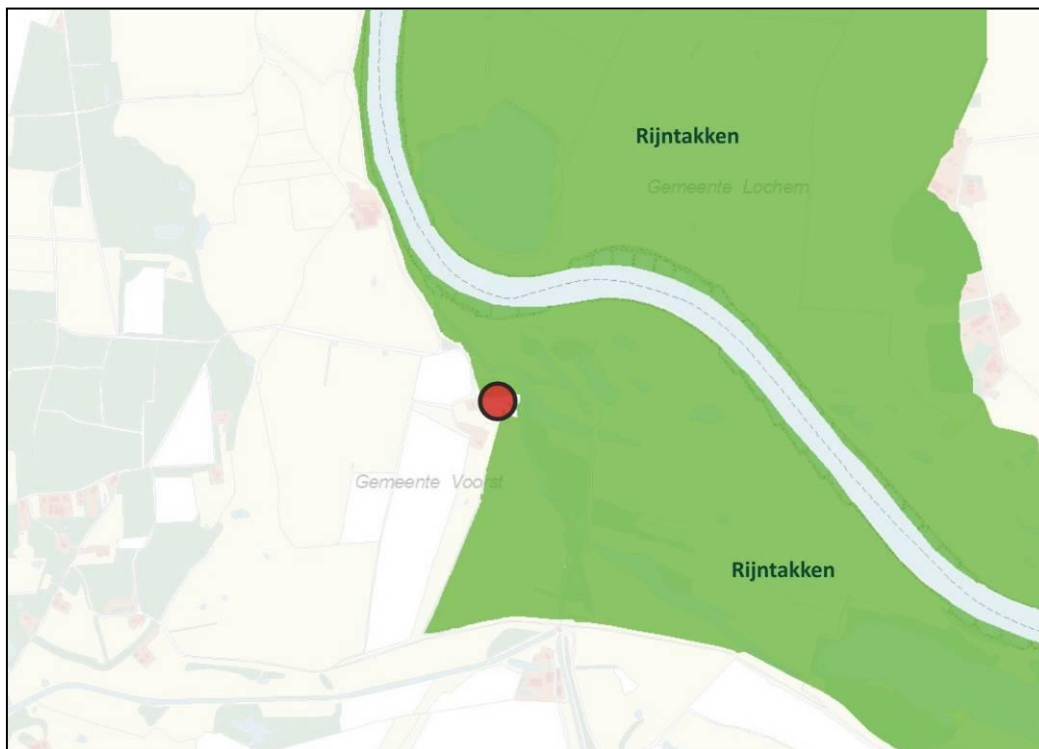
In de EHS-verweving zijn er onder voorwaarden mogelijkheden voor de ontwikkeling van andere functies. In de EHS-verweving zijn onderdelen van de EHS niet voor 100% belegd met natuurdoelen. Het zijn als het ware zoekgebieden waar de precieze locatie van natuurdoelen nog niet vast staat. Initiatieven voor bijvoorbeeld recreatie of landschappelijk wonen kunnen hier mogelijk zijn wanneer wordt bijgedragen aan de realisering van de natuurdoelen, die dan onderdeel moet zijn van de realisering van het initiatief. Door gelijktijdig met een initiatief bij te dragen aan de realisering van de natuurdoelen kan het mogelijk zijn om significante aantasting van kernkwaliteiten of omgevingscondities te voorkomen. Dit geldt alleen wanneer daarmee geen bestaande natuurwaarden significant worden aangetast en geen barrières voor de gewenste samenhang worden gecreëerd.

Als gevolg van de functieverandering van Huis Sonnenberg krijgt een deel van de EHS een andere bestemming.

Uitbreiding van het (voormalige) woonhuis / boerderij vindt echter niet plaats en er vindt dus geen areaalverlies van EHS-gebied plaats. Bestaande waarden worden door de functieverandering niet significant aangetast en er worden ook geen barrières voor de gewenste samenhang gecreëerd. Geconcludeerd kan worden dat functieverandering van Huis Sonnenberg **niet** tot significante aantasting van de EHS zal leiden.

Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' grenst aan het plangebied (zie figuur 4). Overige Natura 2000-gebieden, waaronder 'Landgoederen Brummen' en 'Veluwe', bevinden zich op zeer ruime afstand (meer dan 5 kilometer) van het plangebied.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (groen).

Effectbeoordeling Natura 2000

Ruimtelijke ingrepen in of nabij Natura 2000 gebieden zijn niet toegestaan wanneer deze significante negatieve effecten op de kernkwaliteiten veroorzaken. Het Natura 2000 gebied 'Rijntakken' grenst aan het plangebied. Door de ontwikkeling in het plangebied (functieverandering) zijn geen nadelige effecten op dit beschermd gebied te verwachten. Verdere toetsing of een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk.

3 Het ecologisch onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Voor het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde flora en fauna zijn de volgende relevante verspreidingsatlassen geraadpleegd:

- a. Atlas van de Flora van Oost-Gelderland
- b. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora
- c. Atlas van Nederlandse Broedvogels
- d. Werkatlas Zoogdieren van Gelderland
- e. Atlas reptielen en amfibieën van Nederland
- f. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005
- g. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen
- h. Vissenatlas van Gelderland
- i. De dagvlinders van Nederland
- j. De Nederlandse libellen

Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1). Het gebouw is zowel aan de buiten- als binnenzijde geïnspecteerd op aanwezigheid van beschermde natuurwaarden.

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	12-08-2014	09.30 uur	Half bewolkt, droog, 16 °C, wind 3/4 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

3.2.1 Literatuuronderzoek

Flora

De Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora en de Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geven, voor de omgeving van het plangebied de aanwezigheid van de volgende licht beschermde plantensoorten weer: brede wespenorchis, gewone vogelmelk en grasklokje (Flora- en faunawet, tabel 1). Ook matig beschermde soorten worden gemeld in de buurt van het plangebied zoals gulden sleutelbloem, rapunzelklokje en veldsalie (Flora- en faunawet, tabel 2). Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande en andere beschermde plantensoorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON vogelonderzoek Nederland heeft voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal (broed)vogels aangetoond. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier vooral soorten van open water en moeras, bos en agrarisch gebied. Naast algemene soorten als meerkoet, merel, koolmees, roodborst en wilde eend zijn er buizerd, huismus, kerkuil, ooievaar, sperwer en steenuil, soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze vogelsoorten voor kunnen komen in het plangebied.

Zoogdieren

De Werkatlas Zoogdieren van Gelderland maakt, voor de omgeving van het plangebied melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): haas, konijn, mol, ree en veldmuis.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): eekhoorn.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): das, bever en meermuis.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Amfibieën, reptielen en vissen

De site van RAVON (www.ravon.nl), de Atlas reptielen en amfibieën van Nederland en Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005 maken voor de directe omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde amfibieën- en vissensoorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker complex, kleine watersalamander en meerkikker.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): kleine modderkruiper.

- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): bittervoorn, kamsalamander, knoflookpad en poelkikker.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of de bovengenoemde soorten en andere beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in het plangebied en de directe omgeving van het plangebied aangetoond. Tijdens het veldonderzoek wordt nagegaan of geschikt leefgebied voor beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig is.

3.2.2 Veldonderzoek

Flora

Het plangebied betreft het (voormalig) woonhuis / boerderij Huis Sonnenberg. De vegetatie rondom het Huis Sonnenberg is structuurarm met algemene soorten van voedselrijke en ruderales omstandigheden. Er zijn geen bijzondere (milieu)omstandigheden, waaronder vegetaties met stroomdalflora, rondom het Huis Sonnenberg aangetroffen. Daarnaast zijn er op de muren van Huis Sonnenberg geen geschikte omstandigheden aangetroffen voor aanwezigheid en vestiging van bijzondere muurflora. De literatuur (paragraaf 3.2.1) maakt melding van brede wespenorchis, gewone vogelmelk en grasklokje (Flora- en faunawet, tabel 1). Tijdens het veldonderzoek zijn geen licht beschermde plantensoorten aangetroffen, mogelijk komt echter de gewone vogelmelk voor in de grazige delen rondom Huis Sonnenberg. De milieumomstandigheden zijn ongeschikt voor overige licht beschermde plantensoorten. Ook matig beschermde soorten worden gemeld in de buurt van het plangebied zoals gulden sleutelbloem, rapunzelklokje en veldsalie (Flora- en faunawet, tabel 2). De omstandigheden binnen het plangebied zijn echter ongeschikt voor deze soorten en overige matig en streng beschermde plantensoorten (Flora- en faunawet, tabel 2 / 3).

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn in en rondom het plangebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: huismus, ringmus en vink.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

De vaste rust- en verblijfplaatsen en nesten van buizerd, huismus, kerkuil, ooievaar, sperwer en steenuil zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn in de omgeving van het plangebied aangetroffen (zie paragraaf 3.2.1). Tijdens het veldbezoek zijn, net buiten het plangebied, enkele huismussen waargenomen. Andere soorten waarvan de nestlocatie jaarrond beschermd zijn niet aangetroffen.

Huismus

In de tuin van het woonhuis ten westen van het Huis Sonnenberg zijn huismussen (minimaal twee exemplaren) vastgesteld. Dit woonhuis is geschikt als vaste verblijfplaats voor de huismus. De huismus is niet op of direct rond Huis Sonnenberg vastgesteld.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen individuen of sporen van licht beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen in het plangebied. Het is mogelijk dat het plangebied leefgebied vormt voor enkele licht beschermde zoogdieren zoals haas, konijn en mol. Dit wordt bevestigd door de literatuurstudie (zie paragraaf 3.2.1). Het literatuuronderzoek maakt ook melding van de aanwezigheid van de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2) en de streng beschermde bever en das (Flora- en faunawet, tabel 3) voor de omgeving van het plangebied.

Bever, das en eekhoorn

Tijdens het veldbezoek zijn geen verblijfplaatsen of sporen van de matig beschermde eekhoorn en de streng beschermde bever en das aangetroffen.

Steenmarter

Tijdens het veldbezoek zijn echter wel enkele sporen van de matig beschermde steenmarter (Flora-en faunawet, tabel 2) in en rondom Huis Sonnenberg aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een verblijfplaats van de soort in het woonhuis / boerderij. Naast prooiresten in de vorm van eierschalen zijn er ook sporen als stukken verspreid liggend isolatiemateriaal aangetroffen (zie foto's).

Sporen van steenmarter in en rondom het plangebied Huis Sonnenberg (12-08-2014).

Vleermuizen

De Werkatlas Zoogdieren van Gelderland noemt het voorkomen van de streng beschermde meervleermuis (Flora- en faunawet, tabel 3) voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 3.2.1). Tijdens het veldbezoek zijn geen (verblijfplaatsen) van de meervleermuis of andere soorten gebouwbewonende vleermuizen waargenomen. Huis Sonnenberg is van buitenaf deels afgesloten en de potentieel geschikte toegangsgaten en kieren zijn allen bedekt met spinnenrag, wat indiceert dat deze niet (recent) als in- en uitvlieplek voor gebouwbewonende vleermuizen in gebruik zijn. Er zijn ook geen andere sporen van vleermuizen (uitwerpselen, prooi-resten etc.) aangetroffen.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen. Mogelijk dienen de randen van het plangebied of de vrij toegankelijk delen van Huis Sonnenberg als landhabitat en plek om te overwinteren voor enkele in de literatuur vermelde algemene, licht beschermde amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad (Flora- en faunawet, tabel 1). Door het ontbreken van open water is het plangebied ongeschikt als voortplantingslocatie voor deze soorten. De literatuur (zie paragraaf 3.2.1) maakt daarnaast melding van het voorkomen van de streng beschermde kamsalamander, knoflookpad en poelkikker (Flora- en faunawet, tabel 3). Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor matig en streng beschermde soorten amfibieën (Flora- en faunawet, tabel 2 / 3), waaronder kamsalamander, knoflookpad en poelkikker.

Kamsalamander

In de literatuur (zie paragraaf 3.2.1) wordt melding gemaakt van het mogelijk voorkomen van de streng beschermde kamsalamander (Flora- en faunawet, tabel 3). De kamsalamander is afhankelijk van stilstaande wateren met voldoende watervegetatie voor de voortplanting en daarnaast vorstvrije plekken om te overwinteren. Stilstaande wateren in de vorm van poelen, sloten en gebufferde vennen ontbreken binnen het plangebied. Derhalve worden er geen voortplantingsbiotopen van de kamsalamander verwacht binnen het plangebied.

Knoflookpad

In de literatuur (zie paragraaf 3.2.1) wordt melding gemaakt van het mogelijk voorkomen van de streng beschermde knoflookpad (Flora- en faunawet, tabel 3). De knoflookpad is met name afhankelijk van geschikt landhabitat in de vorm van open stuifzandkoppes op rivierduinen, (moest)tuinen en zandige akkers. Deze habitatvereiste ontbreekt binnen het plangebied. Derhalve worden er geen knoflookpadden verwacht binnen het plangebied.

Poelkikker

In de literatuur (zie paragraaf 3.2.1) wordt melding gemaakt van het mogelijk voorkomen van de streng beschermde poelkikker (Flora- en faunawet, tabel 3). De poelkikker is afhankelijk van stilstaande wateren met voldoende watervegetatie voor de voortplanting en daarnaast vorstvrije plekken om te overwinteren. Stilstaande wateren in de vorm van poelen, sloten en gebufferde vennen ontbreken binnen het plangebied. Derhalve worden er geen voortplantingsbiotopen van de poelkikker verwacht binnen het plangebied.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen en worden ook niet verwacht. Het literatuuronderzoek bevestigt dit (zie paragraaf 3.2.1). In het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor reptielen. Reptielen zijn namelijk afhankelijk van structuurrijke,

zonbeschenen vegetaties. Deze ontbreken binnen het plangebied.

Vissen

Lijnvormige open wateren en/of grote natuurlijke plassen ontbreken binnen het plangebied en daardoor is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor (beschermde) vissen, waaronder de in de literatuur vermelde matig beschermde kleine modderkruiper (Flora- en faunawet, tabel 2) en de streng beschermde bittervoorn (Flora- en faunawet, tabel 3).

Ongewervelde dieren

Streng beschermde ongewervelde dieren zijn niet aangetroffen in het plangebied en worden ook niet verwacht. Het literatuuronderzoek bevestigt dit (zie paragraaf 3.2.1).

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 2). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van licht beschermde soorten als brede wespenorchis, gewone vogelmelk en grasklokje (Flora- en faunawet, tabel 1) mogelijk. Voor licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. De matig beschermde plantensoorten die in de buurt van het plangebied zijn gemeld: gulden sleutelbloem, rapunzelklokje en veldsalie (Flora- en faunawet, tabel 2) worden gezien de milieumomstandigheden en het intensieve beheer van het plangebied niet verwacht. Het plangebied is hierdoor ook ongeschikt als groeiplaats voor overige matig of streng beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3). Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Daarom moet ook buiten het broedseizoen met de werkzaamheden worden gestart. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Nesten van de buizerd, kerkuil, ooievaar, sperwer en steenuil zijn ook buiten het broedseizoen beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn geen nestlocaties, waaronder soort specifieke nestkasten, van deze jaarrond beschermde soorten aangetroffen. Nader onderzoek naar het

voorkomen van de buizerd, kerkuil, ooievaar, sperwer, steenuil en overige jaarrond beschermde vogelsoorten is dan ook niet noodzakelijk.

Huismus

Net buiten het plangebied, in de tuin van een woonhuis, is de jaarrond beschermde huismus aangetroffen. Zeer waarschijnlijk heeft deze soort zijn vaste verblijfplaats onder de dakpannen van het woonhuis. De huismus is niet op of direct rondom Huis Sonnenberg aangetroffen en geschikte nestlocaties in de vorm van open ruimten onder dakpannen, kieren en gaten in muren en nestkasten zijn niet aanwezig. De huismus wordt niet als broedvogel in het plangebied verwacht. Nader onderzoek naar het voorkomen van de huismus is dan ook niet noodzakelijk.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren of sporen van zoogdieren waargenomen. Mogelijk dat het plangebied gebruikt wordt als leefgebied door enkele licht beschermde soorten, zoals haas, konijn en mol. Deze en de overige te verwachten soorten zijn licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

Bever, das, eekhoorn

Er zijn tijdens het veldbezoek geen verse sporen en geen recent gebruikte nesten van de matig beschermde eekhoorn (flora- en faunawet, tabel 2) en recent gebruikte burchten van de streng beschermde bever en das (Flora- en faunawet, tabel 3) in het plangebied en directe hieraan grenzende omgeving aangetroffen. Incidenteel gebruik van het plangebied en de randen door een rondzwervende exemplaar van de das of eekhoorn is mogelijk, maar het plangebied maakt geen essentieel onderdeel uit van het leefgebied van beide soorten. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor de bever, das en eekhoorn.

Steenmarter

Huis Sonnenberg wordt onregelmatig gebruikt door steenmarters. In het schuurdeel van Huis Sonnenberg, wat geschikt wordt gemaakt voor educatie doeleinden (functieverandering), zijn enkele sporen, waaronder prooi-resten in de vorm van eierschalen van steenmarter aangetroffen. Binnen hun leefgebied kunnen steenmarters tientallen schuilplaatsen hebben in takkenhopen, boomholtes, dichte struwelen, op zolders en in kruipruimten; slechts een gering aantal (3-5) hiervan wordt regelmatig gebruikt. Op basis van de aangetroffen sporen kan worden geconcludeerd dat de steenmarter het gebouw incidenteel gebruikt als tijdelijke verblijfplaats. Van een vaste verblijfplaats is in voorliggende situatie geen sprake. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is dan ook niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdierverseniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen?

Ja

2. Biedt Huis Sonnenberg mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

3. Zijn er bomen?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk

De verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aanwezig en ook niet te verwachten door het ontbreken van geschikte gebouwen of bomen met (geschikte) holten binnen het plangebied. Het plangebied en de directe omgeving zijn door de aanwezigheid van open water, lijnvormige elementen als meidoornhagen, bomenrijen en wilgenbosjes wel geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Uit het bronnenonderzoek zijn waarnemingen van meer vleermuis bekend geworden. Verblijfplaatsen van deze soort zijn vermoedelijk buiten het plangebied aangetroffen. De geplande ingreep heeft geen negatief effect op vleermuissoorten door de aanwezigheid van voldoende geschikt habitat in de directe omgeving van het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Amfibieën

De te verwachten soorten amfibieën zijn licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling. Gezien het ontbreken van voortplantingswater en geschikt leefgebied zijn matig en/of streng beschermde amfibieën niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Reptielen

Reptielen zijn niet aangetroffen. Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn beschermde reptielen niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Vissen

Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied in de vorm van lijnvormige open wateren en/of grote natuurlijke plassen zijn beschermde vissen, waaronder de matig beschermde kleine modderkruiper (Flora- en faunawet, tabel 2) en de streng beschermde bittervoorn (Flora- en faunawet, tabel 3), niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Ongewervelde dieren

Beschermde ongewervelde dieren zijn niet aangetroffen. Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn beschermde ongewervelde dieren niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

4.2 Wettelijke consequenties

Flora

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Huismus

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Zoogdieren

Steenmarter

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Bever, das, eekhoorn en overige matig of streng beschermde zoogdieren

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Amfibieën

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vissen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Overige diersoorten

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusie

5.1 Flora- en faunawet

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets kan de volgende conclusie worden getrokken:

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

5.2 Ecologische Hoofdstructuur

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op de provinciale Ecologische Hoofdstructuur denkbaar zijn, is het noodzakelijk een toetsing aan de EHS uit te voeren.

Uitvoering van een 'Nee, tenzij' toets Ecologische Hoofdstructuur is niet noodzakelijk.

5.3 Natura 2000

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke nadelige effecten op Natura 2000 gebieden denkbaar zijn, is het noodzakelijk een toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) uit te voeren.

Uitvoering van een Toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) is niet noodzakelijk.

Bijlage 1 Impressie plangebied

Bijlage 2 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer

bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Staring Advies

Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641910

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

